

KPA Försäkringsvillkor

Allmänna försäkringsvillkor för tryggande av alternativ KAP-KL

Innehåll

	Sidan
Gemensamma bestämmelser för avsnitt A och B.....	4
1. Allmänt	4
2. Premiebefrielse	11
3. Så bestäms och betalas premien	12
4. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan återbetalningsskydd	15
5. Återköp	16
6. Begränsning av KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar.....	16
7. Om du inte är nöjd	18
A. Premiebestämda pensionsförmåner – Traditionell Pensionsförsäkring	19
1. Så bestäms pensionen	19
2. Så betalas pensionen ut	22
3. Avgifter till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB	25
4. Årsbesked	25

Dessa villkor gäller för avtal om försäkringar enligt KAP-KL som har träffats den 1 januari 2009 och därefter.

B. Premiebestämda pensionsförmåner – Fondförsäkring	26
1. Förklaringar	26
2. Så bestäms pensionskapitalet	26
3. Så placeras premien	27
4. Så betalas pensionen ut	29
5. När överförs pensionskapitalet i försäkringen till en traditionell pensionsförsäkring?	30
6. Avgifter till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB	31
7. Årsbesked.....	31
Behandling av personuppgifter	32
Motverkan av penningtvätt och finansiering av terrorism	32

Dessa försäkringsvillkor gäller för sådana försäkringar som tecknas för att trygga Alternativ KAP-KL. Avtal om Alternativ KAP-KL innebär att arbetsgivaren och arbetstagaren i ett individuellt avtal har kommit överens om att den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL inte ska gälla för arbetstagaren. I stället betalar arbetsgivaren en skuggpremie eller en rak premie till en premiebestämd ålderspension med eller utan återbetalningsskydd. Premien placeras i en traditionell pensionsförsäkring och/eller i en fondförsäkring.

De särskilda bestämmelserna framgår av avsnitt A när det gäller traditionell pensionsförsäkring och av avsnitt B när det gäller fondförsäkring. Pensionsförmånerna i en fondförsäkring betalas ut via en traditionell försäkring, och för denna gäller avsnitt A i tillämpliga delar.

Gemensamma bestämmelser för avsnitt A och B finns under avsnittet "Försäkringsavtalet".

Gemensamma bestämmelser för avsnitt A och B

1. Allmänt

Vem är försäkringsgivare?

Försäkringsgivare är KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ), organisationsnummer 516401-6544, nedan kallat KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Försäkringsgivare till premiefrielsen är KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Vem är försäkringstagare?

Försäkringstagare och ägare till försäkringen är den arbetsgivare som träffar avtal om försäkringen med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Övergår äganderätten, enligt dessa villkor, till någon annan arbetsgivare betraktas den nya arbetsgivaren därefter som försäkringstagare till den del som har överlåtits.

Vem förfogar över försäkringen?

Den försäkrade betraktas som försäkringstagare när det gäller att:

- lägga till eller ta bort återbetalningsskydd
- ändra utbetalningsålder och utbetalningstid
- välja fonder och omplacera de fondandelar som hör till försäkringen
- förordna förmånstagare för dödsfall.

Den försäkrade får i övrigt inte förfoga över försäkringen.

Vad menas med försäkrad?

Med försäkrad menas i dessa villkor den på vars liv och hälsa försäkringen tecknas.

Vad menas med arbetstagare?

Med arbetstagare menas i dessa villkor varje arbetstagare hos den arbetsgivare som:

- i ett individuellt avtal med arbetstagaren har träffat överenskommelse om att Alternativ KAP-KL ska gälla för honom eller henne
och
- träffar avtal med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB om försäkringen.

Vad menas med individuellt avtal?

Med individuellt avtal menas det avtal som arbetsgivaren och arbetstagaren träffar om:

- att Alternativ KAP-KL ska gälla för arbetstagaren
- att den premie som arbetsgivaren ska betala är en rak premie eller en skuggpremie och
- hur stor premien ska vara.

Vem är försäkrad?

Försäkrad är varje arbetstagare som försäkringstagaren anmäler till försäkringen, förutsatt att arbetstagaren omfattas av Alternativ KAP-KL. Anmälan görs till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB på det sätt som anges i dessa villkor.

Vem är förmånstagare?

Förmånstagare är den person som försäkringsbeloppet ska betalas ut till enligt dessa villkor. Vilka som är förmånstagare till den premiebestämda pensionen framgår av avsnitt A.

Vad menas med premie?

Med premie menas i dessa villkor summan av de beräknade premierna för varje försäkrad. Den sammanlagda summan anges i fakturan.

Vad menas med skuggpremie?

Med skuggpremie menas den premie som vid var tidpunkt motsvarar den premie arbetsgivaren skulle ha betalat till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för att trygga den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL genom en pensionsförsäkring hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Vad menas med rak premie?

Med rak premie menas en premie uttryckt som ett procenttal av pensionsunderlaget som enligt KAP-KL används för beräkning av förmånsbestämd ålderspension. Arbetsgivaren och arbetstagaren kommer i det individuella avtalet överens om att rak premie ska tillämpas för ålderspensionen och om hur stor denna ska vara. Procentsatsen gäller under hela premiebetalningstiden eller till dess en ny överenskommelse träffas mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

Kan arbetstagaren återgå till att omfattas av den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL?

När den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL har ersatts med Alternativ KAP-KL, kan arbetstagaren inte gå tillbaka till den förmånsbestämda ålderspensionen under samma anställning hos arbetsgivaren.

Vad menas med sjukersättning?

Med sjukersättning menas såväl en tillsvidareersättning som en tidsbegränsad sjukersättning enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Har den försäkrade rätt till fortsättningsförsäkring?

En försäkrad som lämnar sin anställning har inte rätt till någon fortsättningsförsäkring.

Vad menas med inträdesdag?

Med inträdesdag menas i dessa villkor den dag från och med vilken den försäkrade, enligt försäkringstagarens anmälan till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, ska omfattas av försäkringen.

Vilka uppgifter ska försäkringstagaren lämna till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för att en arbetstagare ska omfattas av försäkringen?

Försäkringstagaren är skyldig att till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB:

- anmäla varje arbetstagare som ska omfattas av försäkringen och arbetstagarens inträdesdag i försäkringen
- anmäla den försäkrades pensionsgrundande lön, anställningstider och andra uppgifter som kan påverka hans eller hennes förmåner och förändringen av dessa
- anmäla när den försäkrades anställning hos arbetsgivaren upphör
- anmäla när en försäkrad avlider under anställningstiden
- i de fall premiefrielse kan bli aktuellt, utan dröjsmål anmäla Försäkringskassans beslut om aktivitets- eller sjukersättning för den försäkrade och när ett sådant beslut har ändrats
- anmäla när en ny överenskommelse träffats om storleken på den raka premien samt
- anmäla andra omständigheter som kan påverka den försäkrades förmåner.

Anmälan ska göras skriftligen eller på något annat sätt som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har anvisat.

Försäkringstagaren är även i övrigt skyldig att på begäran lämna de uppgifter och de handlingar till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB som är nödvändiga för att avtalet om försäkringen ska kunna fullgöras. Försäkringstagarens skyldighet gäller även sådana uppgifter som den försäkrade är skyldig att lämna enligt KAP-KL.

Vad grundas försäkringen på?

Försäkringen grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren och/eller den försäkrade har lämnat till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, skriftligen eller på något sätt som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB anvisat.

Om någon av dessa uppgifter är oriktig eller ofullständig, gäller vad som står i lagen om försäkringsavtal om sådana fall. För försäkringen gäller vad som anges i:

- försäkringsavtalet mellan arbetsgivaren och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och de handlingar som hör till detta
- försäkringsbekräftelsen (som skickas till den försäkrade)
- dessa villkor det individuella avtalet mellan arbetsgivaren och arbetstagaren
- de försäkringstekniska riktlinjer som gäller hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB vid var tidpunkt samt
- i tillämpliga delar KAP-KL.

När inträder KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för försäkringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för försäkringen inträder dagen efter den dag försäkringstagaren ansöker om försäkringen eller antar ett anbud från KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, förutsatt att en premie betalas in till försäkringen. Angående KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för premiefrielseförsäkring, se avsnittet ”När omfattas en enskild arbetstagare av premiefrielse?”.

Vilka lagar gäller för försäkringen?

För försäkringen gäller lagen om försäkringsavtal och svensk allmän lag, förutsatt att inte något annat anges i lagen om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal.

Kan försäkringen pantsättas eller belånas?

Försäkringen får inte pantsättas eller belånas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt bestämmelser i inkomstskattelagen som gäller vid var tidpunkt.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska lämna sådana kontrolluppgifter som enligt skatteförordningarna ska lämnas om pensionsförsäkring.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra försäkringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB förbehåller sig rätten att under försäkringstiden ändra dessa villkor samt försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringens art eller någon annan särskild omständighet.

Med ändring menas en ändring av det faktiska innehållet i villkoren och försäkringsavtalet till exempel ändring av sättet att ta ut samt beräkna avgifterna för försäkringen samt att införa särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som försäkringstagaren, den försäkrade eller förmånstagare begär.

Med annan särskild omständighet menas till exempel ändring på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighets föreskrifter, ändring i eller tolkning av KAP-KL.

En ändring av villkoren och försäkringsavtalet i övrigt träder i kraft en månad efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har skickat ett meddelande om ändringen. Ändring som beror på ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighetsföreskrifter eller ändring av det pensionsavtal som finns angivet i det enskilda avtalet mellan arbetsgivaren och KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, börjar gälla omedelbart eller vid den tidpunkt som följer av lag eller bestämmelse i tillämpligt pensionsavtal.

Observera att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB alltid kan ändra:

- antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet och driftskostnader med mera, som används för att bestämma det garanterade pensionsbeloppet som varje inbetald premie ger upphov till. Som framgår av avsnittet ”Så bestäms pensionen” kan dessa antaganden ändras när som helst för kommande inbetalningar av premier

- de antaganden om ränta med mera som används vid bestämmandet av det delningstal som används när storleken av återbäringstillägget bestäms. Som framgår av avsnittet "Hur bestäms den eventuella återbäringen?" kan dessa antaganden ändras när som helst under försäkringstiden
- storleken på de avgifter som tas ut från försäkringen.

Kan försäkringen överlåtas till någon annan ägare?

Försäkringen kan överlåtas i sin helhet till en ny försäkringstagare i samband med att hela verksamheten går över till någon annan arbetsgivare eller upphör eller i annat fall efter en skriftlig överenskommelse mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, försäkringstagaren och de försäkrade. Vidare kan försäkringen överlåtas mellan olika bolag inom samma koncern.

Om den försäkrade slutar sin anställning hos försäkringstagaren går äganderätten till den premiebestämda ålderspensionen med eller utan återbetalningsskydd automatiskt över till den försäkrades nya arbetsgivare, förutsatt att:

- den nya arbetsgivaren tecknar försäkringsavtal med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB om tryggnad av Alternativ KAP-KL, Alternativ PA-KFS eller KPA-plan Plus och
- den försäkrade omfattas även av detta försäkringsavtal.

Försäkringen kan inte överlåtas i några andra fall.

Kan pensionskapitalet flyttas?

Försäkringstagaren har rätt att flytta hela pensionskapitalet i försäkringen till en ny pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare enligt reglerna i inkomstskattelagen och försäkringsavtalslagen om flytt av pensionskapital.

I vissa fall krävs det en godkänd hälsoprövning för att försäkringstagaren ska få flytta pensionskapitalet, nämligen om

- försäkringen bara omfattar ålderspension eller
- återbetalningsskydd har lagts till mindre än 90 dagar före den dag en skriftlig ansökan om flytt kommer in till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Under utbetalningstid gäller dessutom att flytt inte är tillåten för försäkring med livsvarig ålderspension, oavsett om försäkringen innehåller återbetalningsskydd. Försäkringskapitalet kan inte flyttas efter den försäkrades dödsfall.

Om försäkringen har ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande, måste den insatta förmånstagaren skriftligen samtycka till flytten av pensionskapitalet.

När flyttas pensionskapitalet?

Pensionskapitalet ska flyttas senast den första bankdagen 60 dagar efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB tagit emot en skriftlig ansökan om flytt av pensionskapitalet. Om flytten kräver godkänd hälsoprövning, ska pensionskapitalet flyttas senast den första bankdagen 60 dagar efter den dag den försäkrades hälsa godkänns.

Betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ränta om flytten dröjer?

Om flytten av pensionskapitalet dröjer längre, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dröjsmålsränta enligt räntelagen. Räntan beräknas från dagen efter den dag pensionskapitalet senast skulle ha flyttats till och med dagen före den dag pensionskapitalet faktiskt flyttas. Någon ränta betalas inte ut om det sammanlagda räntebeloppet är mindre än 0,5 procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Vilka avgifter tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut när pensionskapitalet flyttas?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att ta ut avgifter för att flytta pensionskapitalet. Avgifterna får endast avse av en administrativ avgift samt en avgift som ska täcka kvarvarande anskaffningskostnader. Avgifterna kan förändras under försäkringstiden, liksom sättet att ta ut dem. De aktuella avgifterna finns på KPA Pensions hemsida kpa.se. Det går också att ringa KPA Pension Kundservice, telefon 0771-650 500, för att få uppgifter om avgifterna och hur dessa tas ut.

När upphör försäkringen hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB att gälla vid en flytt?

Försäkringen hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB upphör att gälla när pensionskapitalet har flyttats.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra villkoren för flytt av pensionskapitalet?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB förbehåller sig rätten att ändra villkoren för flytt av pensionskapitalet under försäkringstiden i den mån detta blir nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning eller myndigheters föreskrifter. Vidare förbehåller sig KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätten att ändra reglerna för

- den tidpunkt då pensionskapitalet senast ska flyttas
- hälsoprövningen
- En ändring av flyttvillkoren träder i kraft en månad efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB skickat information om ändringen och de nya villkoren till den försäkrade, eller den tidigare tidpunkt som följer av lag.

Kan pensionskapitalet flyttas?

Försäkringstagaren har rätt att flytta hela pensionskapitalet i försäkringen till en pensionsförsäkring hos en annan försäkringsgivare enligt reglerna i inkomstskattelagen och försäkringsavtalslagen om flytt av pensionskapital. I vissa fall krävs det en godkänd hälsoprövning för att försäkringstagaren ska få flytta pensionskapitalet, nämligen om

- försäkringen bara omfattar ålderspension eller
- återbetalningsskydd har lagts till mindre än 90 dagar före den dag en skriftlig ansökan om flytt kommer in till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Under utbetalningstid gäller dessutom att flytt inte är tillåten för försäkring med livsvarig ålderspension, oavsett om försäkringen innehåller återbetalningsskydd. Försäkringskapitalet kan inte flyttas efter den försäkrades dödsfall.

Om försäkringen har ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande, måste den insatta förmånstagaren skriftligen samtycka till flytten av pensionskapitalet.

När flyttas pensionskapitalet?

Pensionskapitalet ska flyttas senast den första bankdagen 60 dagar efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB tagit emot en skriftlig ansökan om flytt av pensionskapitalet. Om flytten kräver godkänd hälsoprövning, ska pensionskapitalet flyttas senast den första bankdagen 60 dagar efter den dag den försäkrades hälsa godkänns.

Betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ränta om flytten dröjer?

Om flytten av pensionskapitalet dröjer längre, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dröjsmålsränta enligt räntelagen. Räntan beräknas från dagen efter den dag pensionskapitalet senast skulle ha flyttats till och med dagen före den dag pensionskapitalet faktiskt flyttas. Någon ränta betalas inte ut om det sammanlagda räntebeloppet är mindre än 0,5 procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Vilka avgifter tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut när pensionskapitalet flyttas?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att ta ut avgifter för att flytta pensionskapitalet. Avgifterna kan förändras under försäkringstiden, liksom sättet att ta ut dem. De aktuella avgifterna finns på KPA Pensions hemsida kpa.se. Det går också att ringa KPA Pension Kundenservice, telefon 0771-650 500, för att få uppgifter om avgifterna och hur dessa tas ut.

När upphör försäkringen hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB att gälla vid en flytt?

Försäkringen hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB upphör att gälla när pensionskapitalet har flyttats.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra villkoren för flytt av pensionskapitalet?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB förbehåller sig rätten att ändra villkoren för flytt av pensionskapitalet under försäkringstiden i den mån detta blir nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning eller myndigheters föreskrifter. Vidare förbehåller sig KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätten att ändra reglerna för

- den tidpunkt då pensionskapitalet senast ska flyttas
- hälsoprövningen
- En ändring av flyttvillkoren träder i kraft en månad efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB skickat information om ändringen och de nya villkoren till den försäkrade, eller den tidigare tidpunkt som följer av lag.

2. Premiebefrielse

Vad innebär premiebefrielse?

Det framgår av försäkringsavtalet om försäkringen ger försäkringstagaren rätt till premiebefrielse.

Premiebefrielse innebär att skyldigheten att betala en fortlöpande premie för den försäkrade helt eller delvis upphör utan att försäkringen i övrigt påverkas. Rätten till premiebefrielse finns från och med den dag premiebefrielsen träder i kraft enligt dessa villkor och fram till den dag premiebetalningen för den försäkrade ska upphöra, dock längst fram till den dag den försäkrade fyller 65 år.

Försäkringstagaren får premiebefrielse under den tid den försäkrade enligt Försäkringskassans beslut, på grund av sjukdom eller olycksfall, erhåller aktivitets- eller sjukersättning enligt Socialförsäkringsbalken. Om den försäkrade erhåller partiell aktivitets- eller sjukersättning beviljas premiebefrielse i motsvarande grad. Om försäkringstagaren får premiebefrielse för sådan tid som försäkringstagaren redan har betalat premie för, återbetalas denna premie på det sätt som anges i dessa villkor.

Hälsoprövning

För att försäkringstagaren ska få rätt till premiebefrielse måste KPA Tjänstepensionsförsäkring AB först godkänna den försäkrades hälsa.

När omfattas en enskild arbetstagare av premiebefrielse?

Arbetstagaren omfattas av premiebefrielse från och med den första dagen i kalendermånaden närmast efter den månad KPA Tjänstepensionsförsäkring AB godkänt den försäkrades hälsa, förutsatt att premien betalas enligt reglerna om premiebetalning i dessa villkor.

3. Så bestäms och betalas premien

Hur betalas premien?

Premien betalas genom ett engångsbelopp (engångspremie) eller fortlöpande en gång per månad (fortlöpande premie).

När ska engångspremien betalas?

Engångspremien ska betalas senast den dag som anges i fakturan.

Hur länge och när ska fortlöpande premier betalas?

För varje försäkrad ska den fortlöpande premien för ålderspensionen med eller utan återbetalningsskydd och för premiefrielse betalas från och med den första dagen i den kalendermånad under vilken;

- ålderspension och premiefrielse i försäkringen börjar gälla för arbetstagaren
- en utökning av försäkringsskyddet för den försäkrade träder i kraft
- premien höjs av någon annan anledning än att försäkringsskyddet för den försäkrade ändras.

Den fortlöpande premien ska betalas till och med utgången av den kalendermånad under vilken försäkringstagaren anmäler att premiebetalningen för den försäkrade ska upphöra. Den fortlöpande premien ska betalas senast den dag som anges i fakturan.

I vilka fall ska försäkringstagaren betala premietillägg?

Försäkringstagaren ska betala premietillägg om premien betalas efter det att:

- ålderspensionen med eller utan återbetalningsskydd och premiefrielse i försäkringen börjar gälla för arbetstagaren
- försäkringsskyddet för den försäkrade utökas
- premien höjs av någon annan anledning än att den försäkrades förmåner ändras
- premien för den premiebestämda pensionen är beräknad.
- Premietillägget betalas för tiden från och med den första dagen i den kalendermånad under vilken
- ålderspensionen med eller utan återbetalningsskydd och premiefrielse i försäkringen börjar gälla för arbetstagaren
- en utökning av försäkringsskyddets omfattning träder i kraft
- premien höjs av någon annan anledning än att försäkringsskyddet för den försäkrade ändras
- premien för den premiebestämda pensionen är beräknad.
- Premietillägget betalas för tiden fram till och med den sista dagen i kalendermånaden närmast före den kalendermånad under vilken försäkringstagaren
- för första gången faktureras premie för den försäkrade
- faktureras för utökningen av försäkringsskyddet
- faktureras premieökningen.

Premietillägget beräknas enligt den räntesats som gäller vid varje tillfälle och som KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs styrelse beslutat om. Premietillägget ska betalas senast den dag som anges i fakturan.

I vilka fall kan premien återbetalas?

En outnyttjad premie återbetalas:

- vid den försäkrades dödsfall
- då den försäkrades anställning hos arbetsgivaren upphör
- vid premiefrielse
- vid en sådan förändring av den försäkrades förmåner som föranleder lägre premie
- vid en sänkning av premien av någon annan anledning än en förändring av den försäkrades förmåner.

En outnyttjad premie återbetalas på försäkringstagarens begäran. Begäran ska lämnas skriftligen eller på något annat sätt som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB anvisar.

Premien återbetalas för tiden från och med den första dagen i kalendermånaden efter den under vilken anställningen upphörde, dödsfallet inträffade, förmånerna ändrades eller premien av någon annan anledning minskades. Vid premiefrielse återbetalas den premie som betalats för tid som är premiefriad.

Vid återbetalning av en outnyttjad premie som har placerats i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB säljs fondandelar. Om den försäkrade har valt mer än en fond, säljs fondandelar ur varje fond i förhållande till varje fonds andel av det sammanlagda värdet av samtliga fondandelar. Återbetalningen av en outnyttjad premie kan dock högst uppgå till det sammanlagda värdet av de fondandelar som är kopplade till försäkringen.

Hur återbetalas den outnyttjade premien?

Den outnyttjade premien återbetalas till försäkringstagaren, i första hand genom att kommande premier minskas med den outnyttjade premien och i andra hand genom en kontant utbetalning.

I vilka fall ska KPA Tjänstepensionsförsäkring AB betala återbetalningsränta?

När en outnyttjad premie ska återbetalas, ska KPA Tjänstepensionsförsäkring AB betala återbetalningsränta.

Återbetalningsräntan betalas för tiden från och med den första dagen i kalendermånaden efter den under vilken försäkringstagaren får rätt till återbetalning av en outnyttjad premie enligt dessa villkor.

Återbetalningsräntan betalas för tiden fram till och med den sista dagen i kalendermånaden närmast före den kalendermånad under vilken den outnyttjade premien återbetalas.

Återbetalningsräntan beräknas enligt den räntesats som gäller vid varje tillfälle och som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB styrelse beslutat om.

I vilka fall ska försäkringstagaren betala kompletteringspremie?

Eftersom skuggpremien vid var tidpunkt ska motsvara den premie arbetsgivaren skulle ha betalat till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för att trygga den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL genom en pensionsförsäkring hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, gäller följande. Försäkringstagaren ska betala kompletteringspremie i samma omfattning som vid tryggande av förmånsbestämd ålderspension enligt KAP-KL.

Vid tryggande av den förmånsbestämda ålderspensionen genom en pensionsförsäkring hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska arbetsgivaren betala en så kallad kompletteringspremie om:

- de premier som har betalats in till försäkringen inte räcker till den förmånsbestämda ålderspensionen som den försäkrade vid var tidpunkt har rätt till enligt KAP-KL
- det kommer fram nya pensionsgrundande uppgifter som höjer den förmånsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL
- försäkringstagaren vid ett avtal om fortlöpande premiebetalning slutar att betala premien och de premier som har betalats in till försäkringen inte räcker till den förmånsbestämda ålderspensionen som den försäkrade har rätt till enligt KAP-KL.

Kompletteringspremien ska betalas senast den dag som anges i fakturan.

När ska försäkringstagaren betala dröjsmålsränta?

Betalas premien senare än på förfallodagen, ska försäkringstagaren betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Vad händer om premien inte betalas på förfallodagen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ansvar för avtal om engångspremie och avtal om fortlöpande premiebetalning inträder på den dag som anges i dessa villkor under förutsättning att engångspremien eller den första premien vid avtal om fortlöpande premiebetalning betalas på det sätt som anges i villkoren. Om en faktura som inte avser första premien, vid avtal om fortlöpande premiebetalning, inte betalas i rätt tid, kommer KPA Tjänstepensionsförsäkring AB att säga upp försäkringen till upphörande vid utgången av månaden efter den då uppsägningen skickades. Efter det att uppsägningen har fått verkan gäller följande:

- KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för ålderspensionen uppgår till det försäkringsbelopp som inbetalda premier räcker till (fribrev)
- KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för rätten till premiefrielse upphör.

Försäkringstagaren kan dock återuppta den del av försäkringen som avser ålderspensionsförmånen.

Premiefrielse kan återupptas under förutsättning att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB godkänner den försäkrades hälsa.

4. I försäkringen ingår ålderspension med eller utan återbetalningsskydd

Vad ingår i försäkringen?

Försäkringen omfattar ålderspension med återbetalningsskydd. Den försäkrade kan när som helst välja att ta bort återbetalningsskyddet. Om den försäkrade har valt att ta bort återbetalningsskyddet, kan han eller hon lägga tillbaka det under de förutsättningar som beskrivs nedan.

När kan återbetalningsskyddet läggas tillbaka?

Även om den försäkrade har valt att ta bort återbetalningsskyddet, kan han eller hon – fram till dess att pensionen börjar betalas ut – lägga tillbaka återbetalningsskyddet. Om återbetalningsskyddet ska omfatta de tidigare inbetalade premierna, måste dock KPA Tjänstepensionsförsäkring AB först pröva den försäkrades hälsa för att medge detta.

Vad gäller om den försäkrade gifter sig, inleder ett samboförhållande eller får barn?

Den försäkrade har rätt att lägga tillbaka återbetalningsskyddet, utan hälsoprövning, inom ett år från det att han eller hon har gift sig, inlett ett samboförhållande eller fått barn. Tidsfristen på ett år börjar vid ett samboförhållande löpa först efter det att den försäkrade har varit folkbokförd på samma adress som sin sambo under en sammanhängande tid av minst sex månader.

Med barn menas såväl biologiska barn som adoptivbarn till den försäkrade. Vid adoption av ett svenskt barn börjar tidsfristen löpa från och med dagen då adoptionsbeslutet vinner laga kraft.

Vid adoption av ett utländskt barn räknas tidsfristen från och med dagen då socialnämnden ger den försäkrade tillåtelse att ta emot det utländska barnet i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionssyfte. Vidare måste det utländska barnet vistas hos den försäkrade när han eller hon ansöker om återbetalningsskydd.

Den försäkrade får utnyttja denna rätt att lägga tillbaka återbetalningsskyddet, vid de uppräknade familjehändelserna, fram till dess att pensionen börjar betalas ut.

När inträder KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för ändringen?

KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för en ändring av försäkringsskyddets omfattning inträder dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen eller antog ett anbud från KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, förutsatt att den försäkrade inte har begärt att ändringen ska träda i kraft senare. Om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kräver en hälsoprövning, inträder KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar för ändringen dagen efter den dag den försäkrade ansökte om ändringen av försäkringsskyddet, förutsatt att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB godkänner den försäkrades hälsa.

5. Återköp

Kan försäkringen återköpas?

Varken försäkringstagaren eller den försäkrade har någon rätt till återköp av försäkringen.

6. Begränsning av KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar

Vad gäller vid krigstillstånd i Sverige?

Vid krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning i fråga om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

Vad tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB inte ansvar för?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB tar inte ansvar för någon sådan skada som beror på lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, bojkott, blockad eller lockout eller någon annan liknande omständighet. I fråga om strejk, bojkott, blockad eller lockout gäller detta förbehåll även om det är KPA Tjänstepensionsförsäkring AB som vidtar eller är föremål för någon sådan konfliktåtgärd. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB är inte heller skyldigt i andra fall att ersätta en skada som uppkommer, om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB visat normal aktsamhet.

Vad har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för ansvar då den försäkrade deltar i krig eller politiska oroligheter utanför Sverige?

Försäkringen gäller inte vid nedsatt arbetsförmåga som drabbar den försäkrade då han eller hon deltar i krig som inte hänger samman med krigstillstånd i Sverige eller deltar i politiska oroligheter utanför Sverige.

Försäkringen gäller inte heller vid nedsatt arbetsförmåga, om den nedsatta arbetsförmågan drabbar den försäkrade inom ett år efter sådant deltagande och om kriget eller oroligheterna anses vara orsaken.

Vad har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB för ansvar om den försäkrade vistas utanför Sverige i områden där det råder krig eller krigsliknande politiska oroligheter?

Innan tre år förflutit från den försäkrades inträdesdag i försäkringen, gäller försäkringen inte i vissa fall om den försäkrade vistas utanför Sverige i områden där det råder krig eller krigsliknande politiska oroligheter, även om han eller hon inte själv deltar i kriget eller oroligheterna. Försäkringen gäller sålunda inte vid nedsatt arbetsförmåga, om den nedsatta arbetsförmågan drabbar den försäkrade under vistelsen eller inom ett år därefter och om kriget eller oroligheterna anses vara orsaken.

Utbyter kriget eller oroligheterna när den försäkrade vistas i området, gäller denna inskränkning inte under de tre första månaderna efter utbrottet.

Kan rätten till utbetalning från den här pensionsförsäkringen upphöra på grund av preskription?

Rätten till utbetalning preskriberas enligt reglerna i försäkringsavtalslagen, vilket innebär följande: Den som begär utbetalning måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tio år från det att begäran om utbetalning tidigast kunde göras. Annars upphör rätten till utbetalning. Den som begärt utbetalning inom denna tid har alltid minst sex månader på sig att överklaga från det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har förklarat sig ha tagit slutlig ställning till begäran.

Tvist

Tvist om tolkning och tillämpning av avtalet om försäkringen ska avgöras av allmän domstol i Sverige.

7. Om du inte är nöjd

Vart vänder du dig för att få information eller klaga?

Om du inte är nöjd vill vi naturligtvis att du i första hand kontaktar oss, KPA Pensions Kundservice, på telefon 0771-650 500 eller genom att skicka ett meddelande till oss från KPA Mina sidor som finns på kpa.se.

Det kan till exempel ha uppstått något missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt. Om du ändå inte är nöjd, finns följande alternativ.

Kundombudsmannen KPA

Kundombudsmannen är fristående från KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och prövar opartiskt om ditt ärende handlagts på rätt sätt. Prövningen är kostnadsfri.

Postadress: 106 60 Stockholm

Telefon: 020-65 52 53 eller e-post: kundombudsmannen@kpa.se

Konsumenternas Försäkringsbyrå

Konsumenternas Försäkringsbyrå ger upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor.

Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm

Telefon: 08-22 58 00

Webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

I många kommuner finns en kommunal konsumentvägledning. En sådan kan också ge dig råd och hjälp i försäkringsfrågor.

Personförsäkringsnämnden

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar. Nämndens yttrande är rådgivande.

Adress: Box 240 67, 104 50 Stockholm

Telefon: 08-522 787 20.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor. Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida. Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm

Telefon: 08-508 860 00, E-post: arn@arn.se, Webb: arn.se

Rättslig prövning

Ett ärende kan alltid överlämnas till rättslig prövning i allmän domstol.

Rättsskyddsförsäkring

Om du har en rättsskyddsförsäkring kan du eventuellt använda den vid en tvist med försäkringsbolaget.

A. Premiebestämnda pensionsförmåner – Traditionell Pensionsförsäkring

1. Så bestäms pensionen

Hur bestäms riktlinjer för hur tillgångarna ska investeras?

KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs styrelse bestämmer varje år riktlinjer för hur tillgångarna ska investeras. För mer detaljerad information se KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs investeringsriktlinjer på kpa.se.

Hur bestäms det garanterade pensionsbeloppet?

För varje premie som betalas in till traditionell pensionsförsäkring och för varje fondförsäljningsbelopp som placeras i traditionell pensionsförsäkring bestäms ett garanterat pensionsbelopp. Summan av dessa pensionsbelopp blir det totala garanterade pensionsbeloppet som ska börja betalas ut vid avtalad pensionsålder och under avtalad utbetalningstid. Varje garanterat pensionsbelopp bestäms enligt de antaganden om ränta, avkastningsskatt, dödlighet, driftskostnader och säkerhetstillägg som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB bestämt ska gälla vid varje inbetalningstillfälle.

Antaganden om ränta

Räntan fastställs till en viss procentsats från vilken det görs avdrag för avkastningsskatt och driftskostnader.

Antaganden om avkastningsskatt

Avdraget för avkastningsskatt görs enligt gällande regler för avkastningsskatt.

Antaganden om dödlighet

Antaganden om dödsfallssannolikhet för den försäkrade beräknas efter tillgänglig statistik.

Antaganden om driftskostnader

Antaganden om driftskostnader görs så att kostnaderna ska motsvara KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs faktiska kostnader.

Antaganden om säkerhetstillägg

Antaganden om säkerhetstillägg görs för att säkerställa det garanterade försäkringsbeloppet.

Ger försäkringen rätt till återbäring?

Allt överskott i KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs verksamhet ska gå tillbaka till de försäkrade eller andra ersättningsberättigade (såsom förmånstagare) som återbäring. Fördelningen av återbäringen ska göras på ett rättvist sätt. Återbäring utgörs av det överskott som uppstår om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ekonomiska resultat blir bättre än de antaganden som gjorts när det garanterade pensionsbeloppet bestämdes. Återbäringen är inte garanterad utan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kan minska återbäringen för att täcka KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs eventuella förluster.

Den eventuella återbäringen betalas ut som ett tillägg till det garanterade pensionsbeloppet.

Kan KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändra reglerna för återbäring?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att ändra reglerna för såväl framtida beräkningar av återbäring som sättet att fördela återbäringen. En ändring av reglerna träder i kraft en månad efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har skickat ett meddelande om ändringen.

Vad är pensionskapital och hur beräknas det?

Pensionskapitalet är försäkringens aktuella värde vid varje tidpunkt. Värdet grundas på:

- premieinbetalningar
- fondförsäkringsbelopp som placeras i traditionell Pensionsförsäkring
- utbetalningar från försäkringen
- avkastning på KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs tillgångar
- tillägg för arvsvinst
- avdrag för driftskostnader
- avdrag för skatt.

Avkastning

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fördelar vid varje månadsskifte den avkastning som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har haft på sina tillgångar under den senaste månaden. Fördelningen sker på sätt som beskrivs under rubriken "Ger försäkringen rätt till återbäring?".

Med avkastning menas ränta och utdelningar på tillgångarna samt positiva eller negativa förändringar av värdet på tillgångarna. Avkastningen påverkas av investeringsinriktningen och fördelningen till försäkringarna kan därför vara såväl positiv som negativ. Pensionskapitalet kan alltså såväl öka som minska i värde under hela försäkringstiden. För mer detaljerad information läs om Avkastningsränta på kpa.se.

Arvsvinst

Arvsvinst beräknas genom matematisk utjämning av KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs faktiska dödlighetsutfall.

Driftskostnader

Avdraget för driftskostnader ska göras så, att det bedöms täcka de driftskostnader som kan hänföras till verksamheten. Driftskostnaderna ska fördelas på respektive försäkringsprodukt och får utjämnas över tiden.

Skatt

Avdraget för skatt ska göras så, att det bedöms täcka KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs kostnader för avkastningsskatt.

Hur bestäms den eventuella återbäringen?

När försäkringen ska börja betalas ut beräknar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB om försäkringen ger rätt till återbäring och i så fall med hur stort belopp.

Det belopp som ska betalas ut bestäms genom att pensionskapitalet divideras med ett delningstal, som bestäms av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB vid varje tidpunkt. Delningstalet bygger på den förväntade återstående utbetalningstiden och på antaganden om KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs framtida ekonomiska resultat. Om det belopp som beräknats på detta sätt är större än det garanterade pensionsbeloppet, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut mellanskillnaden som återbäring.

Så länge utbetalningarna pågår beräknar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB återbäringens storlek minst en gång per år. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att minska återbäringen eller att helt upphöra med utbetalning av återbäring. Detta görs om pensionskapitalet har utvecklats sämre än vad som antagits vid den senast gjorda beräkningen eller om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ändrar delningstalet genom att ändra sina antaganden om framtiden.

För att begränsa en större sänkning av det totala månadsbeloppet tillämpas, vid den ordinarie årliga årsräkningen, en regel med en vid var tid gällande procentsats för hur mycket månadsbeloppet maximalt kan minska jämfört med det föregående årets fastställda månadsbelopp. Regeln används endast för livsvarig- och tidsbegränsad utbetalning av ålderspension.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kan ändra regeln och regeln innebär ingen utfästelse från KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs sida att den kommer att upprätthållas under hela utbetalningstiden.

Mer information finns på KPA Pensions hemsida kpa.se

Vilken är KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs konsolideringspolicy?

När marknadsvärdet på KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs tillgångar är lika stort som det samlade värdet på pensionskapitalet i samtliga försäkringar, är konsolideringsnivån 100 procent. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har i sin konsolideringspolicy bestämt att konsolideringsnivån ska vara 100 procent men att den får avvika inom vissa gränser.

Mer information finns på KPA Pensions hemsida kpa.se

2. Så betalas pensionen ut

Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?

Den som gör anspråk på att få ett pensionsbelopp utbetalat till sig ska styrka sin rätt till beloppet genom att – utan kostnad för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB – skaffa och skicka in de handlingar och övriga upplysningar som har betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar.

För att få beloppet utbetalat till sig måste försäkringstagaren eller den försäkrade eller förmånstagaren – om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB begär det – låta KPA Tjänstepensionsförsäkring AB hämta in upplysningar om den försäkrade från nuvarande och tidigare arbetsgivare samt från läkare, sjukhus, någon annan vårdanstalt, Försäkringskassan eller någon annan försäkringsinrättning, detta för att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska kunna bedöma sitt ansvar.

När betalas ålderspensionen ut till den försäkrade?

Ålderspensionen betalas alltid ut till den försäkrade.

Ålderspensionen betalas ut månadsvis med början den månad den försäkrade fyller 65 år. Ålderspensionen betalas ut så länge den försäkrade lever.

Om försäkringen förts över från fondförsäkring enligt avsnitt B till traditionell pensionsförsäkring enligt detta avsnitt, betalas ålderspensionen ut i fem år, förutsatt att den försäkrade inte har valt någon annan utbetalningstid.

Den försäkrade kan välja en annan utbetalningsålder och en annan utbetalningstid. Utbetalningen kan dock påbörjas tidigast då den försäkrade fyller 55 år och senast då den försäkrade fyller 85 år. Om utbetalningen ska upphöra då den försäkrade fyller 65 år, måste utbetalningen pågå under minst tre år och i annat fall under minst fem år. Utbetalningen av ålderspensionen upphör dock senast vid utgången av den månad den försäkrade avlider.

Om ålderspensionen ska betalas ut under kortare tid än fem år, upphör återbetalningsskyddet när ålderspensionen börjar betalas ut.

Den försäkrade kan inte ändra utbetalningstiden när utbetalningarna väl har påbörjats.

Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden. Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten är lägre än 30 procent av gällande prisbasbelopp har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att betala ut försäkringen med ett engångsbelopp.

Vad händer med försäkringen när den försäkrade avlider om återbetalningsskydd saknas?

Om försäkringen inte omfattar återbetalningsskydd och den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut eller under utbetalningstiden upphör försäkringen. Detta innebär att någon utbetalning inte kommer att göras från försäkringen alternativt att pågående utbetalning upphör.

Vad gäller om försäkringen omfattar återbetalningsskydd?

Om den försäkrade avlider, ska detta anmälas skriftligen till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB snarast möjligt. Till anmälan ska fogas ett dödsfallsintyg. Om dödsfallsintyget är skrivet på något annat språk än svenska ska en auktoriserad översättning till svenska bifogas. När en sådan anmälan har kommit in till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, anses KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ha fått kännedom om dödsfallet. Om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB på eget initiativ skulle hämta in upplysningar om ett inträffat dödsfall, anses KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ha fått kännedom om dödsfallet när KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fick sina upplysningar på detta sätt.

Hur betalas återbetalningsskyddet ut?

Om en försäkrad som har valt återbetalningsskydd avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut till honom eller henne, betalas i stället pensionskapitalet ut till förmånstagarna som en månatlig pension under fem år, räknat från den dag KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fått kännedom om dödsfallet.

Om den försäkrade har valt ålderspension med tidsbegränsad utbetalning och ålderspensionen har börjat betalas ut när den försäkrade avlider, fortsätter utbetalningarna, nu till förmånstagarna, under de år som är kvar av den utbetalningstid som den försäkrade har valt för ålderspensionen. Om den försäkrade har valt en livsvarig ålderspension, upphör utbetalningarna till förmånstagarna senast 20 år efter den dag ålderspensionen började betalas ut till den försäkrade, eller den tidigare tidpunkt den försäkrade har valt.

Om månadsbeloppet understiger en halv procent av det gällande prisbasbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att göra utbetalningarna enligt en annan tidsplan än en gång i månaden.

Vilka kan vara förmånstagare till återbetalningsskyddet?

Om den försäkrade avlider och försäkringen omfattar återbetalningsskydd, betalas pensionen i stället ut till de insatta förmånstagarna. Om det då inte finns några förmånstagare, betalar inte KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut någon pension.

Som förmånstagare kan den försäkrade sätta in sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo eller sina barn eller barn till sin nuvarande eller tidigare make/maka eller sambo. Tidigare make/maka eller sambo samt barn till dessa måste namnges.

Om mål om äktenskapsskillnad pågår mellan den försäkrade och hans eller hennes make/make när den försäkrade avlider, gäller inte förmånstagarförordnandet till make/maka.

Med make/maka likställs registrerad partner.

Med den försäkrades sambo menas, om inte den försäkrade bestämt annat, en ogift man eller kvinna som en ogift försäkrad har sammanlevt med under äktenskapsliknande förhållanden och som varit folkbokförd på samma adress som den försäkrade under en sammanhängande tid av minst sex månader räknat fram till den försäkrades dödsdag. Om tidigare sambo är förmånstagare, ska den försäkrade och sambon under sambotiden ha varit folkbokförda på samma adress under en sammanhängande tid av minst sex månader.

Den försäkrade kan skriftligen meddela KPA Tjänstepensionsförsäkring AB att sambolagens definition av sambo ska gälla i stället för vad som sagts ovan.

Med barn menas arvsberättigade barn i första led men även sådana utländska barn som den försäkrade med socialnämndens tillstånd har tagit emot i sitt hem här i landet för vård och fostran i adoptionsyfte.

Standardförordnande: till vem/vilka betalas pensionen ut om den försäkrade inte anmält något förordnande?

Om den försäkrade inte har anmält något annat förordnande till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB, betalas pensionen i första hand ut till den försäkrades make/maka eller sambo och i andra hand till den försäkrades barn i första led. Om en förmånstagare har avlidit eller helt eller delvis avstår från sin rätt, betalas pensionen ut till dem som enligt förordnandet är närmast berättigade.

Får en förmånstagare förfoga över försäkringen?

En förmånstagare får inte någon förfoganderätt till försäkringen.

Särskilt förordnande: hur ska ändring av förmånstagare anmälas?

En ändring av ett förordnande ska anmälas skriftligen till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB. Ändringen bör anmälas på en blankett som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB på begäran sänder till den försäkrade.

När ska pensionen betalas ut?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska börja betala ut pensionen senast en månad efter det att försäkringstagaren och den som gör anspråk på utbetalning har gjort vad som krävs enligt dessa villkor, punkten "Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?". Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som försäkringsavtalet grundats på har varit oriktig eller ofullständig, behöver KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dock inte påbörja utbetalningen förrän en månad efter det att utredningen har avslutats.

Betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dröjsmålsränta?

Om en utbetalning skulle dröja längre än vad som är bestämt i dessa villkor, betalar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB dröjsmålsränta enligt räntelagen. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB betalar ränta även om dröjsmål inte föreligger från och med den 31:a dagen efter det att ett belopp förfallit till betalning. Räntesatsen bestäms av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB och framgår vid tecknandet eller senare lämnad information. Sådan ränta räknas av i de fall KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Om den sammanlagda räntan är mindre än en halv procent av det gällande prisbasbeloppet, enligt Socialförsäkringsbalken betalas inte någon ränta.

3. Avgifter till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB

Vilka avgifter tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut?

Aktuella avgifter finns på KPA Pensions hemsida kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions Kundservice på telefon 0771-650 500 för att få uppgift om avgifterna. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att när som helst ändra avgifterna och sättet att ta ut dessa.

Hur tas avgifterna ut?

Premieavgiften tas ut från premien. Utbetalningsavgiften beräknas på det belopp som betalas ut och tas från pensionskapitalet. Förvaltningsavgiften och avgiften för skatt tas ut från pensionskapitalet.

4. Årsbesked

Får den försäkrade veta hur pensionssparandet utvecklas?

En gång per år får den försäkrade information om försäkringens värde. Årsbeskedet visar det garanterade pensionsbeloppet och preliminärt fördelad återbäring. Det visar också de premier som bokförts på försäkringen och de avgifter som belastat försäkringen. Pensionsförmånerna i en fondförsäkring betalas ut via en traditionell pensionsförsäkring. Detta innebär att reglerna i detta avsnitt gäller till dess att utbetalningen från försäkringen ska påbörjas.

B. Premiebestämda pensionsförmåner – Fondförsäkring

1. Förklaringar

Vad menas med värdepappersfond?

Med värdepappersfond menas en sådan värdepappersfond där KPA Tjänstepensionsförsäkring AB placerar den inbetalade premien efter avdrag för eventuella avgifter.

Vad menas med fondandel?

Med fondandel menas en andel i en värdepappersfond. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB är ägare till de fondandelar som kopplas till varje enskild försäkring. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ansvarar inte för fondandelarnas värdeutveckling.

2. Så bestäms pensionskapitalet

Vad är pensionskapital och hur beräknas det?

Pensionskapitalet är försäkringens aktuella värde vid varje tidpunkt. Värdet grundas på:

- premieinbetalningar
- utdelning på de placeringar som den försäkrade har valt
- värdeförändringar på de placeringar som den försäkrade har valt
- tillägg för arvsvinst
- avdrag för driftskostnader
- överföringar till traditionell Pensionsförsäkring
- avdrag för skatt.

Arvsvinst

Arvsvinst beräknas genom matematisk utjämning av KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs faktiska dödlighetsutfall. Tilldelningen sker genom köp av fondandelar.

Om den försäkrade har valt mer än en fond, fördelas arvsvinsten i förhållande till varje fonds andel av det sammanlagda värdet av samtliga fondandelar.

Driftskostnader

Avdraget för driftskostnader ska göras så, att det bedöms täcka de driftskostnader som kan hänföras till verksamheten. Driftskostnaderna ska fördelas på respektive försäkringsprodukt och får utjämnas över tiden. Avdragen görs genom försäljning av fondandelar.

Skatt

Avdraget för skatt ska göras så, att det bedöms täcka KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs kostnader för avkastningsskatt. Avdragen görs genom försäljning av fondandelar.

Antaganden om säkerhetstillägg

Antaganden om säkerhetstillägg görs för att säkerställa det garanterade försäkringsbeloppet.

3. Så placeras premien

Hur placeras en inbetalad premie?

En premie som betalas in till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB placeras, sedan avdrag gjorts för eventuella avgifter, i de fonder som den försäkrade skriftligen har valt och som vid var tid anvisas av KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Fördelningen av fonder ska anges i hela procent. Om någon särskild anvisning inte lämnas om hur premien ska placeras, placeras en ny premie på samma sätt som den närmast föregående premien.

Om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB upphör att tillhandahålla eller anvisa en viss fond, ska KPA Tjänstepensionsförsäkring AB kontakta den försäkrade för att få en anvisning om hur värdet av andelarna i denna fond ska omplaceras. Om den försäkrade inte lämnar någon sådan anvisning, har KPA Tjänstepensionsförsäkring AB rätt att omplacera medlen till någon annan fond.

Hur kan den försäkrade omplacera fondandelarna?

Den försäkrade har rätt att omplacera värdet av de fondandelar som hör till försäkringen. I övrigt gäller vad som följs av punkten "Hur placeras en inbetald premie?".

Vad händer med utdelningen från en värdepappersfond?

Utdelningen från en fond används endast till köp av andelar i samma fond.

Vem bär ansvar vid fondhandel med mera?

Köp och inlösen av fondandelar genomförs så snart det är möjligt, dock senast inom fem bankdagar, från det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB erhållit erforderligt underlag för transaktionen. Hur lång tid en transaktion tar är bland annat beroende av bryttidpunkterna i berörda fonder och det antal affärs- och likviddagar som fonden tillämpar. Köp och inlösen kan också försenas på grund av pågående handel med fondandelar, bryttidpunkterna i berörda fonder, avgifts- och avkastningsskatteuttag, fördröjd eller utebliven kurssättning, stängda marknadsplatser eller störningar i de tekniska och administrativa system varav transaktionen är beroende. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ansvarar i sådana fall inte för eventuell förlust till följd av kursuppgång eller kursnedgång under tiden fram till det att transaktion kan genomföras.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ansvarar inte för ekonomisk förlust eller utebliven vinst som kan drabba den försäkrade i samband med placering i fonder, om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har förfarit med normal aktsamhet. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ansvarar inte heller för ekonomisk förlust, som kan drabba den försäkrade, när handel i berörd fond inte kan genomföras till exempel på grund av föreskrifter i fondförvaltarens fondbestämmelser.

Det åligger den försäkrade att vid placering av premie eller vid omplacering, inom 30 dagar från tidpunkten för fondplaceringsanvisningen, kontrollera att placeringen är genomförd i enlighet med lämnad anvisning. Den försäkrade ska omgående påtala eventuella fel eller brister för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Om sådan kontroll inte gjorts eller om eventuella fel eller brister inte påtalats enligt ovan förlorar den försäkrade rätten att begära ersättning eller begära andra åtgärder från KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Vad händer vid förändringar i valbara fonder?

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att förändra fondutbudet genom att ta bort eller lägga till fonder.

Om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB upphör att tillhandahålla en viss fond, får inga ytterligare premieinbetalningar eller byten göras till fonden. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB äger även rätt att omplacera befintliga medel i fonden till annan fond som KPA Tjänstepensionsförsäkring AB bedömer vara likvärdig med den uteslutna fonden eller, om sådan fond inte finns i det erbjudna sortimentet, i entrélösningen.

4. Så betalas pensionen ut

Vad krävs för att pensionen ska betalas ut?

Den som gör anspråk på att få ett pensionsbelopp utbetalat till sig ska styrka sin rätt till beloppet genom att – utan kostnad för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB – skaffa och skicka in de handlingar och övriga upplysningar som har betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs ansvar.

För att få beloppet utbetalat till sig måste försäkringstagaren eller den försäkrade eller förmånstagaren – om KPA Tjänstepensionsförsäkring AB begär det – låta KPA Tjänstepensionsförsäkring AB hämta in upplysningar om den försäkrade från nuvarande och tidigare arbetsgivare samt från läkare, sjukhus, någon annan vårdanstalt, Försäkringskassan eller någon annan försäkringsinrättning, detta för att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ska kunna bedöma sitt ansvar.

När betalas ålderspensionen ut till den försäkrade?

Ålderspensionen betalas alltid ut till den försäkrade.

Ålderspensionen betalas ut i fem år under förutsättning att den försäkrade lever.

Ålderspensionen betalas ut månadsvis med början den månad den försäkrade fyller 65 år. Ålderspensionen betalas ut så länge den försäkrade lever.

Den försäkrade kan välja en annan utbetalningsålder och en annan utbetalningstid. Utbetalningen kan dock tidigast påbörjas då den försäkrade fyller 55 år och senast då han eller hon fyller 85 år. Om utbetalningen ska upphöra då den försäkrade fyller 65 år, måste utbetalningen pågå under minst tre år och i annat fall under minst fem år. Utbetalningen av ålderspensionen upphör dock senast vid utgången av den månad den försäkrade avlider.

Om ålderspensionen ska betalas ut under kortare tid än fem år, upphör återbetalningsskyddet när ålderspensionen börjar betalas ut.

Den försäkrade kan inte ändra utbetalningstiden när utbetalningarna väl har påbörjats.

5. När överförs pensionskapitalet i försäkringen till en traditionell pensionsförsäkring?

Vad händer med fondandelarna när ålderspensionen ska börja betalas ut?

Alla fondandelar säljs under kalendermånaden före den kalendermånad under vilken den första utbetalningen av ålderspensionen ska göras. Försäljningsbeloppet placeras i en traditionell pensionsförsäkring så snart som möjligt. För den traditionella pensionsförsäkringen gäller bestämmelserna i avsnitt A i tillämpliga delar.

Vad händer med fondandelarna om den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut?

Om försäkringen omfattar återbetalningsskydd säljs alla fondandelar som hör till försäkringen så snart som möjligt, dock senast inom fem bankdagar efter det att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB fått kännedom om dödsfallet.

Försäljningsbeloppet placeras i en traditionell pensionsförsäkring så snart som möjligt. För försäkringen i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB gäller bestämmelserna i avsnitt A i tillämpliga delar.

Vad händer med försäkringen när den försäkrade avlider om återbetalningsskydd saknas?

Om försäkringen inte omfattar återbetalningsskydd och den försäkrade avlider innan ålderspensionen har börjat betalas ut upphör försäkringen. Detta innebär att någon utbetalning inte kommer att göras från försäkringen.

6. Avgifter till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB

Vilka avgifter tar KPA Tjänstepensionsförsäkring AB ut?

Aktuella avgifter finns på KPA Pensions hemsida kpa.se. Det går också att ringa KPA Pensions Kundservice på telefon 0771- 650 500 för att få uppgift om avgifterna. KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att när som helst ändra avgifterna och sättet att ta ut dessa.

Vad händer om värdet av fondandelarna är lägre än förväntade avgifter?

Om värdet av de fondandelar som är kopplade till försäkringen är lägre än de förväntade avgifterna för drift och skatt för tiden fram till dess att dessa avgifter ska tas ut nästa gång, upphör försäkringen att gälla om inte en ytterligare premie betalas in senast inom 30 dagar från den dag KPA Tjänstepensionsförsäkring AB skickat en avi om ytterligare premie.

Tas några avgifter ut för fondförvaltningen?

Utöver KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs avgifter dras också avgift för förvaltning av fonderna från fondandelsinnehavet, vilket framgår av bestämmelserna för varje fond. Denna avgift är frånräknad i dagskursen.

7. Årsbesked

Får den försäkrade veta hur pensionssparandet utvecklas?

En gång per år får den försäkrade information om försäkringens värde. Årsbeskedet visar hur försäkringen har utvecklats. Det visar också de premier som bokförts på försäkringen och de avgifter som har belastat försäkringen.

Behandling av personuppgifter

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med KPA Tjänstepensionsförsäkring AB behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter, till exempel för att utveckla våra produkter och tjänster.

På kpa.se/personuppgifter finns mer information om hur personuppgifter behandlas – vilka uppgifter som används, för vilka ändamål, vilka uppgifterna delas med och vilka rättigheter avseende behandlingen av personuppgifter hos KPA Tjänstepensionsförsäkring AB.

Motverkan av penningtvätt och finansiering av terrorism

KPA Pension följer ett strikt regelverk för att förhindra att KPA Tjänstepensionsförsäkring AB utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare är skyldiga att förse KPA Tjänstepensionsförsäkring AB med nödvändig information med anledning av tillämplig lagstiftning.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att neka nytt försäkringsavtal och avsluta ett befintligt försäkringsavtal om det på skälig grund kan misstänkas att nyttjandet av KPA Tjänstepensionsförsäkring ABs produkter eller tjänster utgör led i penningtvätt och/eller finansiering av terrorism.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB har rätt att dela information till andra bolag inom koncernen i syfte att upptäcka och motverka penningtvätt och/eller finansiering av terrorism.

KPA Pension är det ledande pensionsbolaget inom kommunsektorn. Sedan starten 1922 har vi erbjudit våra kunder konkurrenskraftiga pensions- och försäkringslösningar. KPA Pension är också pensionsbolaget som tänker ett steg längre. Vi vill ge våra kunder en trygg pension i en hållbar värld och tar därför ett aktivt samhällsansvar.

KPA Pension har idag hand om pensionen åt två miljoner anställda och tidigare anställda inom kommun, region, kommunalförbund, kommunförbund och kommunala företag.

Vi ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner.